અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદીત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઇ શકશે નહીં. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

==

અમદાવાદ ખાતે ગુજરાત વડી અદાલતમાં

સ્પેશ્યલ સિવિલ એપ્લીકેશન નં ૧૭૬૨૪/૨૦૧૩

મંજૂરી અને હસ્તાક્ષર માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તી શ્રીમતિ અભિલાષા કુમારી

==

૧ શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવા માટે મંજૂરી આપવામાં આવી શકે? હા

૨ પત્રકારોને સંદર્ભ માટે મોકલવું કે નહિ ? હા

૩ શું માનનીય ન્યાયમૂર્તીશ્રી ચુકાદાની આખરી નકલ જોવાનું ઈચ્છે છે ?

૪ શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણ, ૧૯૫૦ ના અર્થઘટન અંગે અથવા તેના હેઠળ કરવામાં આવેલા◌ા કોઈ આદેશ અંગે કાયદાનો કોઈ મહત્ત્વપૂર્ણ પ્રશ્ન સંકળાયેલો છે? ના

૫ શું તેને દીવાની ન્યાયાધીશને પરિપત્રીત કરવાનું છે ? ના

==

અતુલકુમાર છગનલાલ શાહ....અરજદાર(ઓ)

વિરુદ્ધ

સહાયક કલેક્ટર અને ૨....પ્રતિવાદી(ઓ)

==

હાજરી:

અરજદાર(ઓ) ક્રમાંક ૧ માટે વિદ્ધાન વરિષ્ઠ વકીલ શ્રી આર.આર. માર્શલ સાથે શ્રી અર્પિત એ. કપાડિયા, વકીલ;

પ્રતિવાદીઓ માટે વિદ્ધાન સહાયક સરકારી વકીલ શ્રી પી.પી. બેનાજી

==

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તી શ્રીમતિ અભિલાષા કુમારી

તારીખ : ૨૦/૧૧/૨૦૧૪

વિચારાર્થી ચુકાદો

૧. ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળની આ અરજ[illegible] પડકાર તા. ૧૨.૧૧.૨૦૧૩ના તે આદેશ સામે છે, જે બારડોલી પ્રાંત, બારડોલી, જિલ્લા: સુરતના સહાયક કલેક્ટર દ્વારા પસાર કરવામાં આવ્યો હતો, જેમને આ અરજ[illegible]પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૧ તરીકે પક્ષકાર બનાવવામાં આવ્યા છે, અને જેના દ્વારા અરજદારનું સ્ટેમ્પ વેચનાર તરીકેનું પરવાણું રદ કરવામાં આવ્યું હતું.

૨. સંક્ષેપમાં જણાવીએ તો, અરજીએ ઉદ્ભવ પામવા માટે કારણભૂત થયેલ તથ્યો નીચે મુજબ છે:

૨.૧ અરજદારને ગુજરાત સ્ટેમ્પ અધિનિયમ, ૧૯૫૮ની જોગવાઈઓ હેઠળ લાઈસન્સ ક્રમાંક ૧/૧૯૭૪ ધરાવતા સ્ટેમ્પ વિક્રેતા તરીકે લાઈસન્સ આપવામાં આવ્યું હતું. અરજદારના જણાવ્યા મુજબ, તે જિલ્લો સુરતના બારડોલીમાં અતિ પ્રાચીન સ્ટેમ્પ વિક્રેતાઓમાંના એક છે.

અરજદારનું લાઈસન્સ સમયાંતરે નવીકરણ કરવામાં આવતું રહ્યું છે. લાઈસન્સનું છેલ્લું નવીકરણ ૩૧.૦૩.૨૦૧૩ના રોજ એક વર્ષની મુદત માટે કરવામાં આવ્યું હતું, જે ૩૧.૦૩.૨૦૧૪ના રોજ સમાપ્ત થવાનું હતું. અરજદારના કહેવા મુજબ, તે ૧૯૭૪થી આજદિન સુધી સ્ટેમ્પ વિક્રેતા તરીકે પોતાની ફરજો નિષ્ઠાપૂર્વક બજાવી રહ્યો છે અને તેની સામે આજદિન સુધી કોઈપણ પ્રકારની કોઈ ફરિયાદ દાખલ કરવામાં આવી નથી. મામલતદાર, બારડોલીએ તા. ૦૩.૧૦.૨૦૧૩નું કારણદર્શક નોટિસ અરજદારને પાઠવી હતી, જેમાં જણાવાયું હતું કે આસિસ્ટન્ટ કલેક્ટર અને મામલતદાર દ્વારા કરવામાં આવેલી અચાનક તપાસમાં એવું જાણવા મળ્યું હતું કે છેલ્લા ત્રણ દિવસથી અરજદાર વારંવાર ઈ–ધરા વિભાગમાં જઈ રહ્યો હતો. તેથી, તેને ચાર દિવસની અંદર કારણ દર્શાવવા કહેવામાં આવ્યું હતું કે સ્ટેમ્પ વિક્રેતા તરીકેનું તેનું લાઈસન્સ કેમ રદ ન કરવામાં આવે. અરજદારે તા. ૦૩.૧૦.૨૦૧૩ની કારણદર્શક નોટિસનો જવાબ તા. ૦૮.૧૦.૨૦૧૩ના પત્ર દ્વારા આપ્યો હતો અને દર્શાવ્યું હતું કે તેનું આરોગ્ય સારું ન હોવાથી તે ઈ–ધરા શાખામાં ગયો નથી. तथ ापि, એવું શક્ય છે કે ગામલોકોને પૂછપરછ કરવામાં મદદરૂપ થવા માટે તેનો પુત્ર ત્યાં ગયો હોય. પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૧એ અરજદારને તા. ૨૮.૧૦.૨૦૧૩ની બીજી કારણદર્શક નોટિસ પાઠવી હતી, જેમાં તેને સ્ટેમ્પ વિક્રેતા તરીકેનું તેનું લાઈસન્સ કેમ રદ ન કરવામાં આવે તે બાબતે કારણ દર્શાવવા કહેવામાં આવ્યું હતું. અરજદારે ઉક્ત નોટિસનો જવાબ

૦૭.૧૧.૨૦૧૩ના રોજ આપ્યો હતો. છતાં પણ, પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૧એ પડકારવામાં આવેલા આદેશ દ્વારા અરજદારનું સ્ટેમ્પ વિક્રેતા તરીકેનું લાઈસન્સ રદ કર્યું હતું. તેનાથી વ્યથિત થઈ, અરજદારે હાલની અરજિ દ્વારા આ અદાલતનો આશરો લીધો છે.

૩. શ્રી આર.આર. માર્શલ, વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલ, સાથે શ્રી અર્પિત એ. કાપડિયા, વિદ્વાન વકીલ, અરજદાર તરફથી હાજર રહ્યા છે.

૩.૧ એવો રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે તા. ૦૩.૧૦.૨૦૧૩ના પ્રથમ નોટિસમાં મામલતદારે જણાવેલ છે કે અચાનક તપાસમાં તેમના ધ્યાન પર આવ્યું છે કે છેલ્લા ત્રણ દિવસથી અરજદાર વારંવાર ઈ–ધારા વિભાગમાં જઈ રહ્યો છે અને ઉક્ત વિભાગના કાર્યમાં વિક્ષેપ પેદા કરી રહ્યો છે. તેના વિરુદ્ધ અન્ય કોઈ આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો નથી. મામલતદાર દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલ ઉક્ત નોટિસનો અરજદારે તા. ૦૮.૧૦.૨૦૧૩ના પત્રવ્યવહાર દ્વારા જવાબ આપ્યો હતો અને સ્પષ્ટપણે જણાવ્યું હતું કે તેઓ સારા આરોગ્યમાં નથી, તેથી તેઓ ઈ–ધારા વિભાગમાં ગયા જ નથી અને પોતાના કચેરીમાંથી કામ કરે છે. અરજદારે વધુમાં સમજાવ્યું હતું કે અજાણ ગ્રામજનોને મદદ કરવા માટે તેમનો પુત્ર તેમની સાથે ઈ–ધારા કચેરીએ ગયો હોય તેવી શક્યતા છે, જોકે ભવિષ્યમાં આવું પુનરાવર્તિત નહીં થાય. એવો રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૧એ અરજદારની આ સ્પષ્ટીકરણને આધાર બનાવી

તા. ૨૮.૧૦.૨૦૧૩ના રોજ તેને બીજી નોટિસ બહાર પાડી હતી. તેમ છતાં, અરજદારનું આ સ્પષ્ટીકરણ કે તેઓ ઈ–ધારા વિભાગમાં ગયા જ નહોતા, તેનું ધ્યાનમાં લીધા વિના, માત્ર તેમના પુત્રે ઉક્ત વિભાગની મુલાકાત લીધી હતી એવી અનુમાનના આધારે તેમનું પરવાનો રદ કરવામાં આવ્યો છે.

૩.૨ ત્યારબાદ એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અરજદારએ પ્રથમ કારણ દર્શાવો નોટિસના જવાબમાં એમ જણાવ્યું હતું કે તેનો પુત્ર સંભવતઃ ઈ–ધારા વિભાગની મુલાકાતે ગયો હોઈ શકે, ત્યાર પછી તા. ૨૮.૧૦.૨૦૧૩ ની બીજી કારણ દર્શાવો નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી. વિવાદિત આદેશ એ આધારે પસાર કરવામાં આવ્યો છે કે અરજદારનો પુત્ર ઈ–ધારા વિભાગમાં ગયો હતો અને ત્યાંના કાર્યમાં વિક્ષેપ તથા અવરોધ ઊભો કર્યો હતો. આથી, વિવાદિત આદેશ તા. ૦૩.૧૦.૨૦૧૩ ની પ્રથમ કારણ દર્શાવો નોટિસની હદ બહારનો છે, જેમાં અરજદારના પુત્રનો ક્યાંય પણ કોઈ ઉલ્લેખ નથી.

૩.૩ વિદ્વાન વરિષ્ઠ વકીલે વધુમાં રજૂ કર્યું છે કે અરજદારનું સ્ટેમ્પ વેચનાર તરીકેનું પરવાનાપત્ર માત્ર એ આધાર પર રદ કરી શકાતું નથી કે તેનો પુત્ર ઈ–ધરા વિભાગમાં આવ્યો હતો. જો પ્રતિવાદીઓનું એવું મત હતું કે અરજદારના પુત્રએ કોઈ વિક્ષેપ ઊભો કર્યો હતો, તો તેઓ તેના વિરુદ્ધ કાયદા અનુસાર કાર્યવાહી કરી શકતા હતા. અરજદારને તેના પુત્ર

દ્વારા કથિત રીતે કરવામાં આવેલ અનુમાનિત ખોટા કૃત્ય માટે દંડિત કરી શકાય નહીં.

૩.૪ એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે આક્ષેપિત આદેશમાં અરજદાર વિરુદ્ધ એકપણ નિષ્કર્ષ દર્શાવવામાં આવેલો નથી. આદેશ કોઈપણ સામગ્રી વિના, ભલે તે પ્રાધિકરણ સમક્ષ હાજર હોય કે અરજદારને પૂરી પાડવામાં આવી હોય, પસાર કરવામાં આવ્યો છે. જે સમયે આક્ષેપિત આદેશ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો, તે સમયે અરજદાર વિરુદ્ધ કોઈ સામગ્રી અસ્તિત્વમાં નહોતી. તેમ છતાં, આવી સામગ્રી પછીથી બનાવટી રીતે ઊભી કરવામાં આવી છે, જે પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૧ વતી દાખલ કરાયેલ જવાબી સોગંદનામાથી સ્પષ્ટ થાય છે, જેના સાથે કેટલાક વ્યક્તિઓના સોગંદનામાં જોડવામાં આવ્યા છે, અને જે આક્ષેપિત આદેશ પસાર થયા પછી શપથપૂર્વક રજૂ કરવામાં આવ્યા છે. આથી સ્પષ્ટ રીતે પ્રગટ થાય છે કે પ્રતિવાદીઓ પછીથી બનાવવામાં આવેલી બાહ્ય સામગ્રી ઉમેરીને આક્ષેપિત આદેશને ન્યાયસંગત ઠેરવવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યા છે. કાયદાની સ્થિર સ્થિતિ એવી છે કે પછીથી દાખલ કરાયેલા જવાબી સોગંદનામા સાથે જોડવામાં આવેલા કોઈપણ આક્ષેપ અથવા સામગ્રી દ્વારા આદેશને પૂરક બનાવી શકાય નહીં.

૩.૫ અરજદારનો પરવાનો રદ કરતી વખતે પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૧ ના ધ્યાનમાં આવ્યું હોય એવું કોઈ પણ સામગ્રી તેને પૂરી પાડવામાં આવી નથી; તેથી, ભલે એવું માનવામાં આવે કે આવી સામગ્રી હતી, છતાં અરજદારને તેની કોઈ જાણ નથી અને કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના વિરોધમાં તેના વિરુદ્ધ આદેશ પસાર કરી શકાય નહીં.

૩.૬ ત્યારબાદ એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે અરજદાર સન ૧૯૭૪થી સ્ટેમ્પ વેન્ડર તરીકે કાર્યરત રહ્યો છે. જો કે ક્યાંક કોઈ ભૂલ જોવા મળી હોય, તો પણ તે તેના પરવાનાની રદ કરવાની જેવી અત્યંત કઠોર સજાનો કેસ નિશ્ચિતપણે બનતો નહોતો. વધુમાં વધુ, ચેતવણી, તાડના અથવા દંડ લાદી શકાય તેમ હતો. ગુજરાત સ્ટેમ્પ સપ્લાય એન્ડ સેલ્સ નિયમો, ૧૯૮૭ના નિયમ ૬૨ (સંક્ષેપમાં "નિયમો") નો ઉલ્લેખ કરીને રજૂ કરવામાં આવે છે કે આ નિયમમાં એવો અભિપ્રાય છે કે કલેક્ટર અથવા આ બાબતે રાજ્ય સરકાર દ્વારા અધિકૃત કરવામાં આવેલ કોઈ અધિકારી, પરવાનાધારક વેન્ડરને સાંભળવાની તક આપ્યા પછી, ઉક્ત જોગવાઈમાં ઉલ્લેખિત નિયમોના કોઈપણ ભંગ માટે રૂપિયા પાંચસો કરતાં વધુ નહીં એવો દંડ લાદી શકશે. આ નિયમોમાં સ્ટેમ્પ વેન્ડરે પોતાની ફરજો કઈ રીતથી બજાવવાની તે બાબતની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે, જેમ કે સ્ટેમ્પનો યોગ્ય જથ્થો યોગ્ય રીતે રાખવો અને નિયમો અનુસાર તેમનું વેચાણ કરવું. અરજદારે નિયમોનો કોઈ ભંગ કર્યો નથી. જેના આધારે

અરજદારનું પરવાનો રદ કરવામાં આવ્યું છે તે આધાર એટલો ગંભીર નથી કે તેના સ્ટેમ્પ વેન્ડરના પરવાનાની રદ કરવાની સજાને યોગ્ય ઠેરવે.

૩.૭ કે વિવાદિત આદેશમાં, પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૧ એ અરજદારનો આ મુદ્દો સ્વીકાર્યો છે કે તે ઈ–ધારા વિભાગમાં ગયો ન હતો. પરંતુ સાથે સાથે, પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૧ એ અરજદારને એ કારણે દંડિત કર્યો છે કે કહેવાય છે કે તેનો પુત્ર ત્યાં ગયો હતો. અરજદારનો પુત્ર સ્ટેમ્પ વેચનાર નથી. જો એ સ્વીકારવામાં આવે કે અરજદાર ઈ–ધારા શાખામાં ગયો ન હતો, તો તેનું પરવાનો રદ કરવા માટે કોઈ કારણ રહેતું નથી.

૩.૮ ત્યારબાદ એવી રજૂઆત કરવામાં આવી છે કે પડકારવામાં આવેલ આદેશમાં મનનના અભાવનો દોષ છે, કારણ કે પડકારવામાં આવેલ આદેશમાં અરજદાર દ્ધારા આપવામાં આવેલ સ્પષ્ટીકરણ શા માટે સ્વીકારવામાં આવ્યું નથી તે અંગે એક પણ કારણ દર્શાવવામાં આવ્યું નથી. આ સંદર્ભમાં, કિર્તિકુમાર ઇન્દ્રવદન શાહ વિ. ગુજરાત રાજ્ય અને અન્ય, જે ૨૦૦૬(૩) જી.એલ.એચ. ૩૧૩ માં અહેવાલિત છે, તે મામલામાં સર્વોચ્ચ અદાલતના ચુકાદા પર અવલંબન રાખવામાં આવ્યું છે.

૩.૯ અંતે, માનનીય વરિષ્ઠ વકીલ દ્વારા એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અરજદારનો પરવાનો રદ કરતો વિવાદિત આદેશ પસાર કરતી વેળાએ પ્રતિવાદીઓએ તેની આજીવિકાનું મૂળ સાધન જ છીનવી લીધું છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વર્તમાન કેસમાં આવું કડક પગલું લેવાની જરૂરિયાત ઉપસ્થિત થતી નથી. અહીં સુધી કે, જ્યાં આવું પગલું લેવું આવશ્યક ગણાય, ત્યાં પણ તે કાયદાની યોગ્ય પ્રક્રિયા અનુસરીને, ન્યાયસંગત રીતે, પારદર્શક રીતે અને યુક્તિપૂર્ણ રીતે લેવવું જોઈએ. વિવાદિત આદેશમાં અરજદાર વિરુદ્ધ એકપણ શબ્દ નોંધાયેલો નથી. તેમ છતાં, તેના પુત્રએ ઈ–ધરા વિભાગની મુલાકાત લીધી હોવાના એકમાત્ર આધાર પર તેનો પરવાનો રદ કરવામાં આવ્યો છે. અરજદારને તેના પુત્રના કથિત કૃત્ય માટે દંડિત કરી શકાય નહીં. ઉપરોક્ત આધારોએ, વિવાદિત આદેશ રદ કરવામાં આવે અને અરજિ મંજૂર કરવામાં આવે તેવી પ્રાર્થના કરવામાં આવે છે.

૪. આ અરજીનો શ્રી પી.પી. બાનાજી, વિદ્વાન સહાયક સરકારી વકીલ, દ્વારા વિરોધ કરવામાં આવ્યો છે, જેમણે પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૧ તરફથી દાખલ કરાયેલ જવાબી સોગંદનામા મારફતે આ અદાલતને અવગત કરી છે.

૪.૧ એવું રજૂ કરવામાં આવે છે કે અરજદારે સ્ટેમ્પ વેચનાર તરીકે પોતાનું કામ કરવા માટે પોતાના પુત્રને નિયુક્ત કર્યો છે, તેથી પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૧ એ અરજદારનો પરવાનો યોગ્ય રીતે રદ કર્યો છે. વધુમાં, નોંધ પર સોગંદનામાં ઉપલબ્ધ છે, જે પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૧ દ્વારા દાખલ કરાયેલ જવાબરૂપ સોગંદનામા સાથે સંલગ્ન કરવામાં આવ્યા છે, અને જે અનેક વ્યક્તિઓ દ્વારા શપથપૂર્વક આપવામાં આવ્યા છે, જેઓએ એવું જણાવ્યું છે કે અરજદારનો પુત્ર ઈ–ધરા વિભાગમાં ગયો હતો અને તેની કામગીરીમાં અડચણ તથા અવરોધ ઊભો કર્યો હતો.

૪.૨ આગળ એવું પણ રજૂ કરવામાં આવે છે કે વાંધાજનક આદેશ સુવિચારિત અને યુક્તિપૂર્ણ આદેશ છે, તેથી તેને યથાવત્ રાખવા યોગ્ય છે અને અરજી નામંજૂર કરવી જોઈએ।

૫. આ અદાલતે સંબંધિત પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલોને વિસ્તૃત રીતે સાંભળ્યા છે, અરજ◌ીીીળ કરવામાં આવેલા કથનો, આક્ષેપિત આદેશની સામગ્રી તથા અભિલેખ પરના અન્ય દસ્તાવેજોનું અવલોકન કર્યું છે. અભિલેખ પરની સામગ્રી પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે મામલતદારે અરજદારને પાઠવેલી પ્રથમ નોટિસ તા. ૩–૧૦–૨૦૧૩ની છે. ઉક્ત નોટિસમાં એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે મામલતદારની અચાનક તપાસ દરમ્યાન તેમના ધ્યાન પર આવ્યું હતું કે ગયા ત્રણ દિવસથી અરજદાર

વારંવાર ઈ–ધારા વિભાગની મુલાકાત લેતો હતો અને તે કારણે ઉક્ત વિભાગના કામકાજમાં વિક્ષેપ ઊભો થતો હતો. સ્વીકાર્ય રીતે, ઉક્ત નોટિસમાં અરજદારના પુત્ર અંગે કોઈ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો નથી. તે પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે અરજદાર વિરુદ્ધ પ્રતિવાદીઓનો પ્રારંભિક કેસ તેના પુત્રને કોઈ પણ રીતે આવરી લેતો નહોતો. તા. ૩–૧૦–૨૦૧૩ની કારણદર્શક નોટિસના જવાબમાં અરજદારે સ્પષ્ટીકરણ આપ્યું હતું કે પોતાની બિમાર તબિયતને કારણે તેણે ઈ–ધારા વિભાગની કોઈ મુલાકાત લીધી નહોતી, પરંતુ શક્ય છે કે તેનો પુત્ર અજાણ ગ્રામજનોને તેમના કામમાં મદદ કરવા માટે વિભાગે ગયો હોય. એવું જણાય છે કે પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૧ એ અરજદારના આ સ્પષ્ટીકરણમાંથી આધાર લીધો અને અરજદારે જણાવ્યા મુજબ તેના પુત્રની મુલાકાતોનો ઉલ્લેખ કરીને તા. ૨૮–૧૦–૨૦૧૩ની બીજી કારણદર્શક નોટિસ જારી કરી. આ નોટિસના જવાબમાં અરજદારે પોતાનો મૂળ અભિગમ યથાવત રાખ્યો કે ડાયાબિટીસ અને રક્તચાપની બીમારી તથા શસ્ત્રક્રિયા કરાવેલી હોવાને કારણે તેણે ઈ–ધારા વિભાગની મુલાકાત લીધી નહોતી, પરંતુ તેનો પુત્ર અજાણ ગ્રામજનોને તેમના કામમાં મદદ કરવા માટે ઉક્ત શાખામાં ગયો હોઈ શકે. છતાં પણ અરજદારે એવું જણાવ્યું હતું કે ભવિષ્યમાં આવી ઘટના બનશે નહીં. અરજદારના બંને સ્પષ્ટીકરણો પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૧ ને સ્વીકાર્ય થયા નહોતા અને તેણે તા. ૧૨.૧૧.૨૦૧૩ના આક્ષેપિત આદેશ દ્વારા અરજદારનું સ્ટેમ્પ વેન્ડર તરીકેનું પરવાણું, જે તા.

૩૧.૦૩.૨૦૧૪ના રોજ પૂર્ણ થવાનું નિર્ધારિત હતું તે પહેલાં જ, રદ કર્યું. આક્ષેપિત આદેશમાં એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે અરજદારને પરવાણું જે શરતો પર આપવામાં આવ્યું હતું તેનો તેણે ભંગ કર્યો છે, કારણ કે તેનો પુત્ર વિભાગના કામકાજમાં અવરોધ ઉભા કરી રહ્યો હતો. વધુમાં એવો પણ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે કે અરજદારનો પુત્ર અરજદારોને કહેતો હતો કે કેટલાંક આર્થિક પ્રતિફળ બદલ તે તેમની ફાઈલોનો ઝડપી નિકાલ કરાવશે. આગળ એવું પણ જણાવાયું છે કે અરજદારનો પુત્ર અરજદારો પર તેમનું કામ કરાવવા માટે અયોગ્ય દબાણ ઊભું કરતો હતો, જેના પરિણામે અરજદારને પરવાણું આપતી વખતે લાદવામાં આવેલી શરત ક્રમાંક ૯ નો ભંગ થયો છે. નોંધનીય છે કે આ પૈકીનો કોઈપણ આધાર અરજદારને પાઠવવામાં આવેલી કારણદર્શક નોટિસોમાં સમાવિષ્ટ નથી.

૬. આ અવસ્થાએ, અરજદારના પરવાનામાં દર્શાવેલ શરતોનો ઉલ્લેખ કરવો પ્રાસંગિક થઈ શકે છે, જે નીચે મુજબ છે: *"શરતો (૧) કે પરવાનાધારક વેચનાર તેમના પરવાનામાં નિર્દિષ્ટ કરેલ સ્ટેમ્પો સિવાય અન્ય સ્ટેમ્પો વેચશે નહીં.*

> *(૨) કે કોઈપણ લાયસન્સપ્રાપ્ત વેચનાર વેચાયેલા સ્ટેમ્પ પર જાણપૂર્વક ખોટી પુષ્ટિ નોંધ કરશે નહીં અથવા પોતાના રજિસ્ટરમાં ખોટી નોંધ કરશે નહીં.*

(૩) કે કોઈપણ લાઈસન્સધારક વિક્રેતા એક જ દસ્તાવેજ પર સ્ટામ્પના હેતુ માટે આવશ્યક મર્યાદા કરતાં વધુ સ્ટામ્પો જનતાને વેચશે નહીં.

(૪) કે દરેક પરવાનો ધરાવતા વિક્રેતાએ, વિલંબ વિના, તેની કબજામાં રહેલો કોઈપણ સ્ટામ્પ, યોગ્ય મૂલ્ય અર્પણ કરનાર કોઈપણ વ્યક્તિની માંગણી પર પહોંચાડવો રહેશે. સાથે સાથે, આ કાર્ય માટે પરવાનો ધરાવતો વિક્રેતા, આવા સ્ટામ્પના મૂલ્યથી વધુ કોઈ પ્રતિફળ સ્વીકારશે નહીં.

(૫) જે પરવાનાધારક વિક્રેતા, આવક સ્ટેમ્પો અને બિન–ન્યાયિક સ્ટેમ્પ કાગળોના વેચાણ માટે પરવાનો ધરાવતો હોય, તે લોકજનને વેચાણ માટે રૂપિયા ૧૦/– ના મૂલ્યવર્ગના આવક સ્ટેમ્પો તથા બિન–ન્યાયિક સ્ટેમ્પ કાગળોનો પૂરતો જથ્થો રાખશે.

(૬) કે લાઈસન્સપ્રાપ્ત વિક્રેતાઓ સ્ટેમ્પોના વેચાણ માટે નિર્ધારિત સમય પહેલાં કે પછી સ્ટેમ્પો વેચશે નહીં.

(૭) તે લાઈસન્સપ્રાપ્ત વેચનાર નિર્ધારિત મર્યાદાથી વધુ મૂલ્યના કોઈપણ છાપિત અદાલતી ફી સ્ટેમ્પો જનતાને વેચશે નહીં.

(૮) તે લાઈસન્સધારક વેચનાર રાજ્ય સરકાર દ્વારા નિર્ધારિત કરવામાં આવે તેવી હિસાબી નોંધો રાખશે અને રજૂ કરશે, તથા આ

હેતુસર કલેક્ટર અથવા રાજ્ય સરકાર દ્વારા અધિકૃત કરાયેલ અન્ય કોઈ અધિકારીને તે હિસાબો અને નોંધપોથીઓનું નિરીક્ષણ કરવા અને તેની કબજામાં રહેલા સ્ટામ્પના જથ્થાની તપાસ કરવા મંજૂરી આપશે.

(૯) કે આ પરવાનો નિયમોના ભંગ માટે અથવા પરવામાં નિર્દિષ્ટ કરાયેલ કોઈપણ શરતોના ભંગ માટે, કલેક્ટર અથવા પરવાનો મંજૂર કરનાર કોઈપણ સત્તાધિકારી દ્વારા સ્થગિત કરવામાં આવી શકે છે."

(ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે)

૭. ઉપરોક્ત શરતોમાંથી, માત્ર શરત ક્રમાંક ૯ નો જ ઉલ્લેખ આક્ષેપિત આદેશમાં કરવામાં આવ્યો છે. આ શરત, નિયમોનો ભંગ અથવા પરવાનામાં નિર્ધારિત કોઈપણ શરતોનો ભંગ થવા પર, કલેક્ટર અથવા સક્ષમ સત્તાધિકારીને સ્ટેમ્પ વિક્રેતાનું પરવાનું સ્થગિત કરવાની સત્તા આપે છે. પ્રતિવાદીઓનો એવો કેસ નથી કે અરજદારે પરવાના ની શરત ક્રમાંક ૧ થી ૮ નો ભંગ કર્યો છે. તેમ જ, પ્રતિવાદીઓનો એવો પણ કેસ નથી કે અરજદારે કોઈ નિયમનો ભંગ કર્યો છે. શરત ક્રમાંક ૯ સક્ષમ સત્તાધિકારીને પરવાનું સ્થગિત કરવાની સત્તા પ્રદાન કરતી સક્ષમકારક શરત છે, પરંતુ એવી શરત નથી કે જેના ભંગ માટે અરજદારને જવાબદાર ઠેરવી શકાય.

૮. પ્રકરણનો સર્વાધિક મહત્ત્વનો પાસો એવો જણાય છે કે અરજદારને જારી કરાયેલ બેમાંથી કોઈપણ કારણ દર્શાવો નોટિસમાં શરત ક્રમાંક ૯ ના કોઈ ભંગનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો નથી.

૯. વધુમાં, નોંધપોથીમાંથી એ પણ પ્રકાશમાં આવે છે કે અરજદારને જારી કરાયેલ બંને કારણ દર્શાવો નોટિસોમાં તેના પુત્ર ઈ–ધરા વિભાગમાં આવીને અવરોધ ઊભો કરતો હતો તે અંગે કશું જ ઉલ્લેખિત નથી. તા. ૦૩.૧૦.૨૦૧૩ની પ્રથમ કારણ દર્શાવો નોટિસના જવાબમાં અરજદારે આપેલું એ સ્પષ્ટીકરણ કે તેનો પુત્ર ઈ–ધરા વિભાગમાં કદાચ અમુક વખત ગયો હોઈ શકે, તેને પડકારાયેલ આદેશ પસાર કરવાનો આધાર બનાવવામાં આવ્યો છે. બીજી કારણ દર્શાવો નોટિસમાં પણ અરજદારના આ જ સ્પષ્ટીકરણનો માત્ર ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે, પરંતુ તેમાં પણ તેના પુત્ર અંગે કોઈ ચોક્કસ આક્ષેપ કરવામાં આવેલ નથી. પડકારાયેલ આદેશમાં પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૧ એ એવો નિષ્કર્ષ નોંધ્યો છે કે અરજદારનો પુત્ર સ્ટેમ્પ વેન્ડર તરીકે ગેરકાયદેસર રીતે ઈ–ધરા શાખામાં આવતો રહ્યો છે અને તેણે ગેરકાયદેસર કૃત્યો કર્યા છે, જે સાબિત થયા છે, અને તેથી અરજદારનું પરવાણું રદ થવા યોગ્ય છે. બંને કારણ દર્શાવો નોટિસોમાં અરજદારના પુત્રે પોતાને સ્ટેમ્પ વેન્ડર તરીકે રજૂ કરીને પ્રતિવાદીના ઈ–ધરા વિભાગમાં ગેરકાયદેસર પ્રવૃત્તિઓ આચરી છે એવો આક્ષેપ નથી. અરજદારના પુત્ર દ્વારા કથિત રીતે કરવામાં આવેલી આવી

ગેરકાયદેસરતાઓ, અવરોધો અથવા ઉપદ્રવોનું સ્વરૂપ કારણ દર્શાવો નોટિસોમાં અથવા પડકારાયેલ આદેશમાં દર્શાવવામાં આવ્યું નથી. તેથી, આ અદાલતનો એવો મત છે કે પડકારાયેલ આદેશ કારણ દર્શાવો નોટિસની વ્યાપ્તિથી પર છે. કાનૂનની સ્થિર સ્થિતિ એવી છે કે જે આદેશ કારણ દર્શાવો નોટિસની વ્યાપ્તિથી પર હોય તે કાનૂની તપાસમાં ટકી શકતો નથી. આ સંદર્ભમાં, આ અદાલતના દશરથલાલ ઈશ્વરલાલ પટેલ વિ. ગુજરાત રાજ્ય, અહેવાલિત ૨૦૧૩(૨) જી.એલ.આર. ૧૨૫૭ ના ચુકાદાનો ઉલ્લેખ કરી શકાય, જેમાં નીચે મુજબ ઠરાવવામાં આવ્યું છે:

> *"૧૫. કાયદાનું આ સુસ્થાપિત સિદ્ધાંત છે કે કારણદર્શક નોટિસમાં દર્શાવવામાં ન આવેલા આધારો કોઈ સત્તાધિકારી વિચારણા હેઠળ લઈ શકતો નથી અને કારણદર્શક નોટિસની વ્યાપ્તિની બહાર કોઈ આદેશ પસાર કરી શકાય નહીં.*
>
> *૧૬. જનાર્દન જયશંકર જોખરકર વિ. ગુજરાત રાજ્ય, અહેવાલિત ૨૦૦૮(૨) જી.એલ.એચ. ૭૧૭ : (૨૦૦૮ (૪) જી.એલ.આર. ૩૦૫૪), માં આ અદાલતે નીચે મુજબ ઠરાવ્યું છે:*
>
> > *"૧૫. નોંધપોથીના અવલોકન પરથી ધ્યાનમાં આવે છે કે તા. ૧૨.૧૨.૧૯૮૮ ની નોટિસમાં, જેના અનુસંધાને આક્ષેપિત આદેશ પસાર કરવામાં આવ્યો છે, રાજ્ય*

ધોરીમાર્ગને અડતી બાંધકામ અંગે અને/અથવા અપર્યાપ્ત હાંસિયા અંગે કોઈ આક્ષેપ દર્શાવવામાં આવ્યો ન હતો. નોટિસમાં આવા કોઈ ઉલ્લેખના અભાવે, સચિવ (અપીલો) દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ આક્ષેપિત આદેશ નોટિસની વ્યાપ્તિની બહારનો આદેશ બની જાય છે. નિર્ણયાત્મક આદેશ પસાર કરતી સત્તા એવા આધાર અથવા પરિસ્થિતિઓને ધ્યાનમાં લઈ શકતી નથી, જેનો નોટિસમાં આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો ન હોય અને/અથવા જેના વિષયમાં અરજદારને નોટિસ આપવામાં આવી ન હોય. અન્યથા, નોટિસ જારી કરવાનો અને સમજૂતી માંગવાનો મૂળ હેતુ જ નિષ્ફળ બને છે, અને કારણ દર્શાવો નોટિસની હદ બહાર જઈને અથવા કારણ દર્શાવો નોટિસમાં દર્શાવવામાં ન આવેલા પાસાઓને ધ્યાનમાં લઈને તેમને આદેશના આધારરૂપ બનાવવું પણ પ્રાકૃતિક ન્યાયના સિદ્ધાંતોના ભંગ સમાન બને છે. જ્યારે કોઈ સત્તા એવો આદેશ પસાર કરે છે કે જે નોટિસમાં આક્ષેપિત અને દર્શાવવામાં ન આવેલા આધાર અથવા તથ્યો પર આધારિત હોય, ત્યારે એવો આદેશ સાંભળવાની તકના ઇનકારમાં પરિણામે છે અને "ઓડી આલ્ટરમ પાર્ટમ" નિયમનો ભંગ કરનાર બને છે. હાલના કેસમાં સ્પષ્ટ છે કે અપર્યાપ્ત હાંસિયા

અને/અથવા રાજ્ય ધોરીમાર્ગને અડતી ઈમારતના આધારો કારણ દર્શાવો નોટિસમાં દર્શાવવામાં આવ્યા નથી. માત્ર એટલું જ નહીં, પરંતુ મૂળ અને સક્ષમ સત્તાના તા. ૧૧.૨.૧૯૮૯ ના આદેશમાં પણ તે તબક્કે આવા કોઈ તથ્યનિષ્કર્ષનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો નથી. પરિસ્થિતિના આ દૃષ્ટિકોણે, સચિવ (અપીલો) માટે એવા પાસાઓને વિચારણામાં લેવું અનુમત્ય ન હતું, જે કારણ દર્શાવો નોટિસનો ભાગ બનતા ન હતા અને/અથવા જે તે સત્તા સમક્ષ આક્ષેપિત મૂળ આદેશમાં પ્રતિબિંબિત થતા ન હતા. આક્ષેપિત આદેશ માત્ર આ એક જ આધારે રદ થવા લાયક છે."

(ભાર મુકવામાં આવ્યો છે)

૧૭. કેસરભાઈ ભગવનભાઈ વિ. ગુજરાત રાજ્ય, જેનો અહેવાલ ૧૯૯૭ (૩) જી.એલ.આર. ૨૧૪૨ માં નોંધાયેલ છે, તેમાં આ અદાલતે સમાન દૃષ્ટિકોણ અપનાવ્યો છે.

૧૮. આનંદ ડી. લોદરિયા સોલ્ટ એન્ડ સ્ટોરેજ પ્રા. લિ. વિ. સ્ટેટ ઓફ ગુજરાત થ્રૂ સ્પેશિયલ સેક્રેટરી, સ્પ્લ. સિવિલ એપ્લિ. નં. ૯૭૫૭ ઓફ ૨૦૧૨, તારીખ ૨૮-૧૨-૨૦૧૨ના રોજ નિર્ધારિત

(૨૦૧૩(૧) જી.એલ.આર. ૫૫૮ માં અહેવાલિત) મામલે, ઉપરોક્ત ચુકાદાઓ પર વિચારણા કર્યા પછી, આ અદાલતે નીચે મુજબ ઠરાવ્યું છે:

> "૧૯. ઉપર ઉદ્ધૃત ચુકાદાઓમાં પ્રતિપાદિત કાનૂની સિદ્ધાંતો વર્તમાન કેસના તથ્યો પર સંપૂર્ણપણે લાગુ પડે છે. કારણ દર્શાવો નોટિસની હદથી નિઃસંદેહ બહાર હોય એવો પડકારાયેલ આદેશ પસાર કરીને, અને જે માટે કારણ દર્શાવો નોટિસ આપવામાં આવી હતી તે શરત ક્રમાંક ૬ સિવાયની અન્ય શરતોના ભંગના આધારે જમીન રાજ્યહિતે વેસ્ટ કરવાની દિશા આપીને, કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનો સ્પષ્ટ ભંગ કરવામાં આવ્યો છે. પૂરતી સાંભળવાની તક આપવાની ફરજ નિર્ધારિત કરતો ઓડી ઓલ્ટરમ પાર્ટમનો નિયમ પ્રતિવાદીઓ દ્વારા ભંગવામાં આવ્યો છે, કારણ કે કારણ દર્શાવો નોટિસમાં ઉલ્લેખિત ન કરાયેલ અન્ય શરતોના કથિત ભંગ અંગે અરજદારોને સાંભળવાની તક અપાઈ નથી. તેથી, પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૨ અને ૧ ના નિષ્કર્ષો કાયદેસર રીતે ટકી શકતા નથી."

(ભાર મૂકવામાં આવ્યો છે)

૧૯. હાલના કેસમાં પણ, આ અદાલત એવો નિષ્કર્ષ કરે છે કે પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૨ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ આદેશ કારણ દર્શાવો નોટિસની પરિધિથી પર છે, કારણ કે તેમાં એન.આર.ઈ.જી.એ. યોજનાના યોગ્ય અમલીકરણની એકમાત્ર જવાબદારી અરજદાર પર નિર્ધારિત કરવામાં આવી છે, જ્યારે એવો આક્ષેપ તેના વિરુદ્ધ ક્યારેય કરવામાં જ આવ્યો નથી; તેથી, આ વિશિષ્ટ આરોપનો પ્રતિઉત્તર આપવા માટે અરજદારને સાંભળવાની તક આપવામાં આવી નથી. પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૨ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ આદેશ, જેટલા અંશે એન.આર.ઈ.જી.એ. યોજનાના અમલીકરણની એકમાત્ર જવાબદારી અરજદાર પર નિર્ધારિત કરે છે, તેટલા અંશે સ્પષ્ટપણે કારણ દર્શાવો નોટિસની પરિધિથી પર છે."

૧૦. ઉપર ઉદ્ધૃત ચુકાદામાં પ્રતિપાદિત કાનૂની સિદ્ધાંતો વર્તમાન કેસના તથ્યો પર સ્પષ્ટપણે લાગુ પડશે, કારણ કે એ સ્પષ્ટ છે કે આક્ષેપિત આદેશમાં પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૧ દ્વારા આપવામાં આવેલા નિષ્કર્ષો એવા મુદ્દાઓ પર આધારિત છે, જે કારણ દર્શાવો નોટિસમાં ઉલ્લેખિત કરવામાં આવ્યા નથી. તેનો અર્થ એ થાય છે કે અરજદારને તે જ બાબતોનો પ્રતિંવાદ કરવાની તક આપવામા આવી નથી, જે પ્રાકૃતિક ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ઉલ્લંઘન કરશે.

૧૧. નોંધ પરથી પ્રકાશમાં આવે છે કે અરજદારે માહિતીનો અધિકાર અધિનિયમ, ૨૦૦૫ (સંક્ષેપમાં "આરટીઆઈ અધિનિયમ") હેઠળ પોતાના વિરુદ્ધ કોઈ ફરિયાદ છે કે કેમ તે અંગે માહિતી માગતી અરજી કરી છે. તે અંગે આપવામાં આવેલ જવાબમાં, જે અરજાના ચાલુ પાનાં ૩૧ પર સંલગ્ન છે, સ્પષ્ટપણે ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે કે અરજદાર વિરુદ્ધ કોઈ ફરિયાદ નથી. આ હોવા છતાં, એવું જણાય છે કે પ્રતિવાદીઓએ પડકારિત આદેશને યોગ્ય ઠેરવવાની પોતાની ઉત્કંઠામાં કેટલીક સોગંદનામાં દાખલ કરાવ્યાં છે, જે હાલની અરજીમાં પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૧ તરફથી દાખલ કરાયેલા જવાબી સોગંદનામા સાથે સંલગ્ન છે. આ સોગંદનામાંઓ તારીખ ૦૧.૦૨.૨૦૧૪ અને ૧૨.૦૨.૨૦૧૪ના છે, અને આ તારીખો પડકારિત આદેશ પસાર થયાની તારીખથી ઘણી પાછળની છે. બન્ને સોગંદનામાં એકસરખી, ઢાંચાબદ્ધ ભાષામાં રચાયેલા છે. તે સ્પષ્ટ છે કે પ્રતિવાદીઓ પડકારિત આદેશ પસાર થયા પછી અરજદાર વિરુદ્ધ સામગ્રી ઊભી કરવાનો પ્રયત્ન કરી રહ્યા છે, જે કાયદામાં કતઈ માન્ય નથી.

૧૨. તે કાનૂનનું સ્થિર થયેલું સ્થાન છે કે કોઈપણ કાયદેસર સત્તાધિકારી દ્વારા કરવામાં આવેલ આદેશની માન્યતા માત્ર તેમાં દર્શાવાયેલા કારણોના આધારે જ નિર્ધારિત કરી શકાય છે અને તે કારણોને જવાબી સોગંદનામાના સ્વરૂપમાં નવા કારણો ઉમેરીને પૂરક બનાવી શકાતા નથી.

કાનૂનનો આ સિદ્ધાંત મોહિન્દર સિંહ ગિલ વિ. ધ ચીફ ઇલેક્શન કમિશનર, ન્યૂ દિલ્હી, અહેવાલિત એ.આઈ.આર. ૧૯૭૮ એસ.સી. ૮૫૧, ના કેસમાં નીચે મુજબ પ્રસ્તુત કરવામાં આવ્યો છે:

"૮. બીજો સમાન રીતે સંબંધિત મુદ્દો એ છે કે જ્યારે કોઈ કાયદાકીય અધિકારી ચોક્કસ આધારોના આધારે આદેશ કરે છે, ત્યારે તેની માન્યતા તે રીતે દર્શાવાયેલા કારણોના આધારે જ નિર્ધારિત થવી જોઈએ અને તેને સોગંદનામાના સ્વરૂપમાં અથવા અન્ય રીતે નવા કારણો ઉમેરીને પૂર્ણ કરી શકાતી નથી. અન્યથા, શરૂઆતમાં જ દોષિત રહેલો આદેશ, જ્યારે તે પડકારના કારણે અદાલત સમક્ષ આવે ત્યારે, પછીથી રજૂ કરાયેલા વધારાના આધારોના આધારે માન્ય ઠરી શકે. અહીં અમે ગોરધનદાસ ભાણજી (એ.આઈ.આર. ૧૯૫૨ એસ.સી. ૧૬) (પૃ. ૧૮ ૫૨) માં બોઝ જે.ના નિરીક્ષણો તરફ ધ્યાન દોરવા માગીએ છીએ:

કાયદેસરની સત્તાનો ઉપયોગ કરીને જાહેર કરાયેલા જાહેર આદેશોને, તે આદેશ કરનાર અધિકારીએ પછીથી આપેલી આવી સ્પષ્ટતાઓના પ્રકાશમાં અર્થઘટિત કરી શકાય નહીં કે તેનો અર્થ શું હતો, અથવા તેના મનમાં શું હતું, અથવા તે શું કરવા ઇચ્છતો હતો. જાહેર સત્તાધિકારીઓ દ્વારા કરવામાં આવેલા જાહેર આદેશોનો હેતુ

જાહેર અસર પેદા કરવાનો હોય છે અને જેમને તે સંબોધવામાં આવ્યા છે તેમના કાર્ય અને વર્તનને અસર કરવાનો તેમનો ઉદ્દેશ હોય છે, અને તેથી તેમનું અર્થઘટન નિષ્પક્ષ રીતે, આદેશમાં જ વપરાયેલી ભાષાના સંદર્ભે, કરવું આવશ્યક છે.

આદેશો જુના દ્રાક્ષાસવ જેવા નથી કે તેઓ જેટલા જૂના થાય તેટલા વધુ સારા બનતા જાય."

૧૩. હાલના મામલામાં, પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૧ દ્વારા વિવાદિત આદેશ પસાર થયા પછી નિવેદન આપનાર વ્યક્તિઓના સોગંદનામાં રજૂ કરવાનો પ્રયાસ, અને જવાબી સોગંદનામામાં તેમનો આધાર લેવામાં આવેલ હોવો, તેમજ તેમાં દર્શાવેલ કારણો અને સમજણો, જે કારણદર્શન નોટિસો તથા વિવાદિત આદેશની વ્યાપ્તિથી ઘણાં આગળ જાય છે, તે વાતને સંપૂર્ણપણે સ્પષ્ટ કરે છે કે અરજદાર વિરુદ્ધ બાહ્ય આધારભૂત કારણો ઉભા કરવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવી રહ્યો છે. આ પ્રકારની કાર્યવાહી માત્ર નિંદનીય જ નથી, પરંતુ કાયદેસર રીતે અગ્રાહ્ય પણ છે. તેથી, પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૧ દ્વારા જવાબી સોગંદનામામાં લેવામાં આવેલ વલણ તેમજ તેની સાથે જોડાયેલા સોગંદનામાં વિચારણા લાયક નથી.

૧૪. નોંધવું સંબંધિત રહેશે કે આક્ષેપિત આદેશના અવલોકનથી ક્યાંયથી પણ એવું પ્રકાશમાં આવતું નથી કે અરજદાર પોતે સ્ટેમ્પ વેચનાર તરીકેની પોતાની ફરજો અંગે તેની વિરુદ્ધ કોઈ આક્ષેપ છે. સ્ટેમ્પ વેચનાર તરીકેની તેની ફરજો સંબંધિત તેના પરવાનાની કોઈ શરતો અથવા નિયમોના કોઈ ભંગનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો નથી. અરજદારને તેના પુત્ર દ્વારા કરવામાં આવેલ કોઈ આક્ષેપિત કૃત્ય માટે દંડિત કરી શકાય નહીં, જ્યારે તેણે પોતે પોતાની ફરજોમાં કોઈ ચૂક કરી નથી. જો પ્રતિવાદીઓને, જેમ આક્ષેપ કરવામાં આવ્યો છે તેમ, અરજદારનો પુત્ર તેમની પરિસરમાં ભટકતો, અવરોધો ઊભા કરતો અથવા પોતાને સ્ટેમ્પ વેચનાર તરીકે રજૂ કરતો જોવા મળ્યો હોય, તો તેને બહાર કાઢી મૂકવાનું અને કાયદા મુજબ તેની વિરુદ્ધ યોગ્ય ােકપડી કરવાની તેમને છૂટ હતી. પ્રથમ કારણ દર્શાવો નોટિસમાં જણાવાયેલ તેમના મૂળ કેસથી પ્રતિવાદીઓ પોતે જ વિમુખ થયા છે. અરજદારે આપેલા સ્પષ્ટીકરણમાંથી કે તે પોતાની બિમારીને કારણે ઈ–ધરા શાખામાં ગયો ન હતો, પરંતુ શક્ય છે કે તેનો પુત્ર ત્યાં ગયો હોય, તેમાંથી તેઓએ સંકેત લીધો છે અને એ જ સ્પષ્ટીકરણને આક્ષેપિત આદેશ પસાર કરવાનો આધાર બનાવી દીધો છે. કોઈ સ્પષ્ટીકરણને આરોપ અથવા આક્ષેપમાં રૂપાંતરિત કરી શકાતું નથી, અને તે પણ તેને સમર્થન આપતું કોઈ સામગ્રી વિના.

૧૫. અરજદારે વર્ષ ૧૯૭૪થી સ્ટેમ્પ વેચાણકારનું પરવાનું ધારણ કર્યું છે. અરજદારે દાખલ કરેલી આર.ટી.આઈ. અરજીના જવાબ પરથી સ્પષ્ટ થાય છે કે આજદિન સુધી તેની સામે કોઈ ફરિયાદ નથી. અરજદારનું પરવાનું રદ કરવાની પ્રતિવાદીઓની કાર્યવાહી અત્યંત કઠોર છે, જે તેના જીવનનિર્વાહ પર સીધી અને પ્રતિકૂળ અસર કરે છે. આવી કઠોર કાર્યવાહી માટે ગંભીર કારણો જરૂરી છે, જે નોંધ પર ઉપલબ્ધ સામગ્રીમાંથી પ્રગટ થતા નથી. કઠોર દંડ માટે તેના સમર્થનમાં દૃઢ કારણો અને સામગ્રી જરૂરી હોય છે. વર્તમાન કેસમાં આ બંનેનો સ્પષ્ટ અભાવ છે.

૧૬. નિયમ હેઠળ પરવાનો રદ કરવાની સત્તા નિયમ ૧૧માં સમાવિષ્ટ છે, જે નીચે મુજબ વાંચવામાં આવે છે:

> ૧૧. આ નિયમો હેઠળ આપવામાં આવેલ દરેક પરવાનો રાજ્ય સરકાર દ્વારા અથવા તે આપનાર સત્તાધિકારી દ્વારા કોઈપણ સમયે રદ કરી શકાય તેવો રહેશે.

૧૭. ઉક્ત નિયમ રાજ્ય સરકાર અથવા પરવાનો આપનાર સત્તાધિકારીમાં તેને “કોઈપણ સમયે” રદ કરવાની અંકુશરહિત સત્તા અનામત રાખે છે. કયા સંજોગોમાં અથવા કયા કર્તવ્યભંગ માટે પરવાનો રદ કરી શકાય, તેનો કોઈ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો નથી. જ્યારે પરવાઓ રદ કરવા જેવી કડક કાર્યવાહી કરવાની પૂર્ણ અને અંકુશરહિત સત્તા કોઈ સત્તાધિકારીને

સોંપવામાં આવે, જે અરજદારના જીવનનિર્વાહને અસર કરે અને પરિણામે ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૧ હેઠળના જીવનના અધિકારને પણ સ્પર્શે, ત્યારે એવા સત્તાધિકારીએ તેવી સત્તાનો ઉપયોગ હળવાશથી અથવા સાધારણ રીતે ન કરવો, પરંતુ માત્ર મજબૂત અને સશક્ત કારણોસર, તથા આધારરૂપ સામગ્રીના આધારે જ કરવો, તે તેની ફરજ બને છે. વર્તમાન પ્રકરણમાં, ઉપરોક્ત મુજબ નિર્ધારિત કરવામાં આવ્યું છે કે, આક્ષેપિત આદેશ કારણદર્શક નોટિસના અધિકારક્ષેત્ર/મર્યાદા બહારનો ો હોવાનું જણાય છે અને તેમાં દર્શાવાયેલા કારણો તેવા નથી કે જેના માટે કારણદર્શક નોટિસો જારી કરવામાં આવી હતી. પ્રતિવાદી ક્રમાંક ૧ દ્વારા જવાબરૂપ સોગંદનામા સાથે જોડાયેલા સોગંદનામાઓની તારીખ આક્ષેપિત આદેશ કરતાં પાછળની છે. વધુમાં, આક્ષેપિત આદેશમાં સમાવાયેલા કારણોને, ઉક્ત આદેશમાં ઉલ્લેખિત કોઈપણ સામગ્રીનો આધાર મળતો નથી. કથિત સામગ્રી પાછળથી ઊભી કરવામાં આવી છે.

૧૮. ઉપરોક્ત કારણોસર, આ અદાલતના વિચારપૂર્વકના મત અનુસાર, સહાયક કલેક્ટર, બારડોલી પ્રાંત, બારડોલી, જિલ્લો: સુરત દ્વારા તા. ૧૨.૧૧.૨૦૧૩ના રોજ પસાર કરાયેલ આક્ષેપિત આદેશ મનસ્વી, અયોગ્ય અને કાયદેસર રીતે ટકી શકે તેમ નથી, અને તેથી તેને રદ કરવો યોગ્ય બને છે. તેથી, તે રદ કરવામાં આવે છે.

૧૯. ઉપરોક્ત શરતો મુજબ અરજી મંજૂર કરવામાં આવે છે. તે અનુરૂપ નિયમ સંપૂર્ણ કરવામાં આવે છે. ખર્ચ બાબતે કોઈ આદેશ કરવામાં આવતો નથી.

સીધી તામીલ મંજૂર કરવામાં આવે છે.

(એસ.એમ.ટી. અભિલાષા કુમારી, ન્યાયાધીશ)

એ.આર.જી

Translation of this Judgement has been provided by M/S Hyperlink E-Solutions Pvt. Ltd.

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદીત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઇ શકશે નહીં. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.